

## Täysistunto

### Keskiviikko 4.11.2015 klo 14.00—17.37

#### 8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 103/2015 vp

##### *Lähetekeskustelu*

**Puhemies Maria Lohela:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

##### *Keskustelu*

**16.22 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen:** Arvoisa puhemies! Maatalouden kannattavuus on vajonnut erittäin heikoksi kuluvana vuonna — salissa oleva asiantunteva edustajaporukka varmasti tietää nuo syyt — ja senpä takia tässä on yritetty myös käytettävissä olevien varojen puitteissa tähän kannattavuusongelmaan puuttua. EU:ssa laadittiin kansallisia kriisipaketteja, jotka tietenkin menetyksiin nähden jäivät kovin vaatimattomiksi, mutta aina jokainen miljoona on tervetullut tässä tilanteessa. Hallitus lisäbudjetissaan syyskuussa osoitti 20 miljoonaa lisämäärärahoja tähän maatalouden kannattavuuskriisin hoitamiseen, ja nyt tämä käsitteillä oleva lakiesitys on sitten se vastaus siihen, miten näitä kriisirahoja pystytään nimenomaan velkaantuneille ja investoineille tiloille kohdentamaan, koska se oli se painopiste tässä lisätalousarviopäätöksessä: juuri pahiten velkaantuneitten ja hiljattain investoineiden tilojen auttaminen tässä vaikeassa tilanteessa.

Täällä on puhujalistalla monia hyvin asiantuntevia edustajia, joten en mene tässä yksityiskohtiin, koska valitettavasti joudun itse myös keskustelusta pois lähtemään. Mutta tämä keskustelu on hyvissä käsissä epäilemättä tässä salissa.

Vielä vain tästä maatalouden kassakriisin asiasta haluan todeta sen, että tuolla EU:n maatalousneuvoston päätöksellä, samalla kun päätettiin näistä kansallisista kriisipaketeista, päätettiin siitä, että on mahdollista maksaa korotettuja tukiennakoita viljelijöitten maksuvalmiuden helpottamiseksi. Tämä päätös tehtiin syyskuun puolivälissä, ja niin paljon kuin meillä on — aiheestakin ja aiheetta — välillä hallintoa tässä maassa kritisoitu, niin tässä kohtaa Suomi ja tuo EU-komissio toimivat ripeästi yhteen, ja noin kolme viikkoa tämän ministerineuvoston päätöksen jälkeen pystyttiin viljelijöitten tileille tilittämään näitä lfa-tukia 50 miljoonaa euroa enemmän kuin ennen tätä päätöstä olisi ollut mahdollista. Eli tässä kohtaa tämä oli ehkä se merkittävin viljelijöitten maksuvalmiustilannetta helpottava asia, ja nyt myöhemmin, vielä tämän loppuvuoden aikana, jonkun verran lisää näitä korotettuja ennakkomaksuja tulee.

Tässä lakiesityksessä todella luodaan ne raamit ja pelisäännöt, millä tätä kansallista kriisitukea nyt sitten kohdennetaan velkaantuneille ja hiljattain investoineille tiloille. Tämä on todella tervetullut toimenpide. Vaikka tietenkin raha on aina rajallista, niin olen tyytyväi-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2015 vp

nen, että tässä tiukassa taloustilanteessa on pystytty tämänkaltainen raha irrottamaan, ja nyt se sitten ripeästi varmasti viedään lainsäädännössä päätökseen, niin että maksatukset voivat mahdollisimman pikaisesti myös tämän lain nojalla alkaa. — Kiitoksia.

**16.26 Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Kiitokset ensinnäkin ministeri Tiilikaiselle siitä, että tämä esitys on tullut tänne eduskuntaan näin ripeästi.

Synkempi puoli on sitten tämä ministerin itsensäkin toteama rahan niukkuus, 29 miljonna euroa. Siitä pitäisi riittää velkaantuneitten ja investoineiden viljelijöiden talouden tilanteen korjaamiseen ja sitten myöskin näiden Venäjä-pakotteitten ongelmien hoitamiseen: puolet nyt sitten menisi tähän velkaantuneisuuden hoitamiseen ja puolet suurin piirtein Venäjä-pakotteitten hoitamiseen.

Meillä on tosiaan se tilanne, että on aika paljon nuoria, aika syvästi velkaantuneita viljelijöitä, ja jos nyt tämmöinen viljelijä valitettavasti voi saada vain muutaman tuhat euroa tässä avustusta todennäköisesti, parhaassakin tapauksessa, niin se ei tilannetta tietysti kovin paljon korjaa. Toivoisi, että voisi tulla tämän velkaantuneisuuden hoitamiseen vielä jotakin jatkoakin tässä ajan kuluessa.

Myöskin nämä Venäjä-pakotteet näyttävät olevan väijäämättä voimassa ainakin ensi kesään asti, ja jos tästä nyt maidontuottajalle tulee litraa kohti laskettuna — etelässähän se maksetaan tietysti eläinkohtaisesti — tuommoinen vajaa puoli senttiä litralta, niin ei sekään ihan kesää taida tehdä. Ja sianlihan tuotanto on aika suurissa likviditeettivaikeuksissa. Sinne pitäisi tietysti mielellään saada EU-tukea, jossa ei ole tuota de minimis -tuen asettamaa kolmen vuoden 15 000 euron ylärajaa.

Mutta kiitokset kuitenkin ministeri Tiilikaiselle. Tämä oli positiivinen yllätys, että tämä kriisipaketti annettiin näin nopeasti.

**16.28 Eerikki Viljanen kesk:** Arvoisa puhemies! Kuten ministeri täällä totesi, maatalouden todella hälyttävän heikko kannattavuustilanne on johtanut tällaisen erityisen tuen tarpeeseen. Ja kuten myös ministeri totesi, parasta tässä tämänhetkisessä tilanteessa on varmaankin se, että näitä edellisen hallituksen aikana voimaan tulleita tukimaksatusten myöhästymisiä tai venymistä on nyt saatu kurottua takaisin nopeampaan rytmiin. Ja niin kuin ministeri totesi, tukiennakot pystyttiin sittenkin maksamaan korkeamman tasoisina kuin mitä vielä alkusyksystä tiedettiin. Tästä erityiskiitos ministerille, ripeästä toiminnasta tukiennakkojen prosenttiosuuden korottamisen vaatimisessa. Ja kiitokset myös hallitukselle, kuten tässä edelle sanottiin, siitä, että tähän kriisipakettiin on kaavittu kasaan tarvittavat varat, ja etenkin siitä, että tämä esitys on tullut nyt näin nopeasti tänne meidän käsittelyyn.

Esitys sinällään on valtaosiltaan hyvä. Oikeastaan sen ainoa heikkous on sen kuuluminen de minimis -tukien piiriin, mikä rajaa pois osan muuten tuen kriteerit täyttävistä haki-joista. Tämä on todella hankala asia pienelle osalle velkaantuneista tiloista tai vastikään investoineista tiloista, mutta tietääkseni ei ole olemassa muuta tapaa tämän tuen maksamiseen kuin tämä de minimis -tukijärjestelmä. Pidän hyvänä, että tuki pohjautuu vuoden 2010 kriisitukipykäliin. Se varmistaa myös sen tuen EU:n lain mukaisuuden ja siten nopean maksatuksen. Ja ei voi korostaa liikaa, että juuri tämä nopea maksatus on tässä nyt avaintekijöitä. Kiitokset vielä ministeri Tiilikaiselle ripeästä toiminnasta tuen suhteen.

**16.30 Mikko Kärnä kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Erinomaisten puheiden jälkeen jää varsin vähän sanottavaa, mutta myös minä haluaisin kiittää ministeriä ja hallitusta erittäin

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2015 vp

ripeästä ja hyvästä toiminnasta. Nyt on tärkeää, että saadaan tämä laki myös nopeasti eduskunnasta läpi ja tuet maksatukseen.

Haluan myös muistuttaa tätä salia siitä, että elinvoimainen alkutuotanto itse asiassa luo pohjan koko valtion turvallisuuspolitiikalle, ja nyt kun viljelijät ovat kriisissä, niin on äärettömän tärkeää, että hallitus on reagoinut siihen sillä vakavuudella, joka sille kuuluu. — Kiitos.

**16.30 Timo V. Korhonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Maatilojen heikko kannattavuus, heikko maksuvalmius on tosiasia, ja erityisen ongelmallistahan tässä on se, että nämä syyt tähän ovat maatilojen ulkopuolella, kansainväliset ja niin edelleen syyt. Joka tapauksessa maatilojen tilannetta ajatellen tämä hallituksen esitys on todella kiireellinen, todella tarpeellinen. Minä itse näen myös sillä tavalla, että on totta kai järkevää, että tämä tuki nytten kohdennetaan sitten tilojen suhteellisen velkaantumisen perusteella. Näen tärkeänä sen, että tukea maksetaan nyt kohdennetusti nimenomaan investoineille ja velkaantuneille tiloille.

Toki on todettava sama, mikä täällä muissakin puheenvuoroissa on jo todettu, että maatilojen kriisiin nähden nämä käytettävät määrärahat ovat kovin vaatimattomia, ja tämänkin myötä on tietysti tärkeää, että nämä tuet pystytään maksamaan mahdollisimman pikaisesti. Mutta kuten edustaja Kivirantakin täällä sanoi, maatilojen kriisi on niin syvä, että tällä kriisitilanteella ei mitään isoa myönteistä ratkaisua tulla saamaan aikaiseksi, ja sen myötä on kyllä tavattoman tärkeää, että näille pahoin velkaantuneille tiloille pyritään hakemaan myös muita, erillisiä ratkaisuja jatkossa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.